

ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
Learning Outcomes Based on Thai Qualifications Framework
for Higher Education of Undergraduates at College
of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

สุพัตรา วิไลลักษณ์*

*วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

*Corresponding author. Email: beagle_dogy@yahoo.com

Received: June 12, 2019 Revised: November 4, 2019 Accepted: November 13, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชา และศึกษาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยการศึกษาความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชา เป็นการวิจัยเอกสาร โดยใช้ แบบบันทึกรายข้อมูลความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชาในการเก็บรวบรวมข้อมูล และ การศึกษาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัย การดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยใช้แบบสอบถามเรื่องผลการเรียน รู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัย ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อผลการเรียนรู้ของ

ตนเองในแต่ละด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะทางดนตรีหรือด้านทักษะพิสัย และ 7) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้(ถ้ามี) ผลการวิจัยพบว่า 1. ความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยากับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชาสามารถจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยเพื่อการอาชีพ(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554) หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) และหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) มีความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2558 ครบถ้วนในทุกผลการเรียนรู้ และมีการเพิ่มความเฉพาะทางในศาสตร์ดนตรีระบุให้ชัดเจนในผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย(ทักษะทางดนตรี) ตามที่มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ.2558 กำหนด ซึ่งแสดงถึงความชัดเจนในการผลิตบัณฑิต นักปฏิบัติทั้งในหลักสูตรทางด้านดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก (2) หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555) หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยศึกษา(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) และหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตกศึกษา(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) มีความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์(หลักสูตรห้าปี) ครบถ้วนในทุกผลการเรียนรู้ และมีการเพิ่มผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย(ทักษะทางดนตรี) โดยเชื่อมโยงจากผลการเรียนรู้ด้านความรู้ในเอกสารแนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์(หลักสูตรห้าปี) ทั้งนี้ เพื่อให้มาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรมีความชัดเจนในการผลิตบัณฑิตครูดนตรีให้มีทักษะของนักปฏิบัติทั้งในหลักสูตรทางด้านดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก และสามารถนำไปสู่การถ่ายทอดสู่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาดนตรีไทยเพื่อการอาชีพ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยศึกษา และหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตกศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อผลการเรียนรู้ของตนเองของแต่ละหลักสูตรอยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกรายการและทุกด้าน

คำสำคัญ: ผลการเรียนรู้ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Abstract

This descriptive research was aimed at investigating the relation between learning outcomes of undergraduates at College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University based on Thai Qualifications Framework for Higher Education and Qualifications Standards for Bachelor of Fine and Applied Arts B.E.2558 and examining learning outcomes of undergraduates at College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University based on Thai Qualifications Framework for Higher Education. Documentary research design was employed to serve the former research objective by using data record form. As for the latter research objective, quantitative data were collected using 5-point rating scale questionnaire regarding 1) moralities and ethics 2) knowledge 3) intellectuals 4) interpersonal relation and responsibility 5) mathematic analysis, communication, and IT literacy 6) musical skill or psychomotor domain and 7) teaching skill (optional), and descriptive statistics, i.e., mean and standard deviation were used for data analysis. The findings were revealed as follows. 1. The relation between learning outcomes of Undergraduates at College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University based on Thai Qualifications Framework for Higher Education and Qualifications Standards for Bachelor's Degree in Fine and Applied Arts B.E.2558 was found in 2 groups, i.e., (1) Bachelor of Arts in Thai Music for Careers (Revised Curriculum B.E.2554); Bachelor of Arts in Western Music (Revised Curriculum B.E.2554); Bachelor of Music in Thai Music (Revised Curriculum

B.E.2560); and Bachelor of Music in Western Music (Revised Curriculum B.E.2560) showed the relation between learning outcomes of Undergraduates at College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University and Thai Qualifications Framework for Higher Education and Qualifications Standards for Bachelor of Fine and Applied Arts B.E.2558 within all domains of specified learning outcomes. Musical specifications were added to psychomotor domain (musical skill) as regulated by Qualifications Standards for Bachelor of Fine and Applied Arts B.E.2558. This reflected the clarity in producing hands-on graduates either in Thai or Western Music and (2) Bachelor of Education in Music Education (Revised Curriculum B.E.2555); Bachelor of Education in Thai Music Education (Revised Curriculum B.E.2560); and Bachelor of Education in Western Music Education (Revised Curriculum B.E.2560) showed the relation between learning outcomes of Undergraduates at College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University and Thai Qualifications Framework for Higher Education and Qualifications Standards for Bachelor of Education (Five Year-Curriculum) within all domains of specified learning outcomes. Also, psychomotor domain (Musical skill) was added according to learning outcomes in terms of knowledge as specified in attachment of Ministry of Education' Proclamation on Qualifications Standards for Bachelor of Education (Five Year-Curriculum) as to clarify the learning outcomes of the curriculum in regards of producing hands-on graduates in either Thai or Western Music and effective teaching performance. 2. The attitudes of undergraduates from Bachelor of Arts in Thai Music for Careers, Bachelor of Arts in Western Music, Bachelor of Music in Thai Music, Bachelor of Music in Western Music, Bachelor of Education in Music Education, Bachelor of Education in Thai Music Education, and Bachelor of Education in Western Music Education at College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University concerning their learning outcomes based on Thai Qualifications Framework for Higher Education were found at 'High' level upwards in all items and aspects.

Keywords: Learning Outcomes, Thai Qualifications Framework for Higher Education, College of Music Bansomdejchaopraya Rajabhat University

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดให้มีการอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นกลไกในการสร้างความมั่นใจในประสิทธิผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ซึ่งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติมุ่งเน้นที่มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิตและสื่อสารให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิต โดยเริ่มที่ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา คือ กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ ของบัณฑิตที่คาดหวังไว้ก่อน หลังจากนั้นจึงพิจารณาถึงองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้บัณฑิตบรรลุถึงมาตรฐานผลการเรียนรู้นั้นอย่างสอดคล้องและส่งเสริมกันอย่างเป็นระบบ(คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552: 2)

สถาบันอุดมศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงที่มีความสำคัญต่อสังคมและประเทศชาติ เพราะเป็นแหล่งวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงในสาขาต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ภารกิจที่สำคัญของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไปนั้น คือ การสอนวิชาการและวิชาชีพ(การผลิตบุคลากร) การวิจัย การบริการทางวิชาการ และ การทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ด้วยเหตุนี้เยาวชนและบุคคลที่เข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของชาติ โดยเฉพาะเยาวชนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านบุคลิกภาพร่างกาย สติปัญญา สังคม และจิตใจที่ตั้งงาม คุณลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้นั้น สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในอันที่จะส่งเสริม และพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ เพื่อให้บัณฑิตมีการพัฒนาทางบุคลิกภาพ และความสามารถด้านสติปัญญาควบคู่กันไป เป็นการเตรียมบุคคลให้เป็นบัณฑิตที่ดี มีคุณภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ที่เน้นการศึกษาเพื่อการพัฒนาคน เพื่อไปพัฒนาประเทศ (บงกช ประทีปขวง, 2547: 2)

การจัดการศึกษาด้านดนตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีความเป็นมาอย่างยาวนาน โดยเป็นสถาบันแห่งแรกในประเทศไทยที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้านดนตรี ในระดับอุดมศึกษา เมื่อปี พ.ศ.2513 ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาได้มีการจัดตั้งหน่วยงาน คือ วิทยาลัยการดนตรีขึ้น ใน ปี พ.ศ.2558 เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน ทำให้เกิดประสิทธิภาพอันจะนำไปสู่ประสิทธิผลที่มีคุณภาพ สามารถสร้างชื่อเสียงให้แก่มหาวิทยาลัยได้ดียิ่งขึ้น การจัดตั้งวิทยาลัยการดนตรีจะทำให้เกิด

ความเป็นหนึ่งเดียวในมหาวิทยาลัย เป็นการประหยัดทรัพยากร ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ และสถานที่ ที่สำคัญประการหนึ่งคือ เป็นการฝึกกำลังของผู้มีความรู้ความสามารถทางสายวิชาชีพการดนตรีให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันผลิตบัณฑิตเพื่อออกไปรับใช้สังคม ได้อย่างสมศักดิ์ศรีและมีคุณภาพ นอกจากนี้ยังเป็น การรวมความสามารถของคณาจารย์ด้านดนตรีทุกแขนงวิชา เพื่อถ่ายทอดความรู้ความสามารถให้แก่ นักศึกษา ซึ่งจะทำให้การจัดระบบการเรียนการสอน มีมาตรฐานและมีความแข็งแกร่งทางวิชาการและวิชาชีพมากยิ่งขึ้น

การผลิตบัณฑิตในหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยานี้ มีจำนวน 7 หลักสูตร โดยจำแนกเป็นหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548 ซึ่งรับนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 – 2559 ประกอบด้วย หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยเพื่อการอาชีพ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก และหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา และหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 ซึ่งรับนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 จนถึงปัจจุบัน ประกอบด้วย หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยศึกษา และหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตกศึกษา ซึ่งทั้ง 7 หลักสูตรดังกล่าว ได้ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ โดยได้มีการกำหนด ผลการเรียนรู้ไว้อย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะ การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีการเพิ่มเติม ผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิสถาวิชาในด้านทักษะทางดนตรีหรือ ด้านทักษะพิสัย และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้

การวิจัย เรื่องผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา นี้ เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้น การศึกษาความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่ง ชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสถาวิชา และศึกษาผลการเรียนรู้ตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา อันเป็นส่วนสำคัญของการศึกษาผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาตาม

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติที่เน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิต และเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการผลิตบัณฑิต ด้านดนตรีจึงได้นำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการปรับปรุง พัฒนา และออกแบบกิจกรรม เพื่อใช้ในการเสริมสร้างผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ครบถ้วนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชา
2. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ขอบเขตของการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ศึกษาข้อมูลเฉพาะหลักสูตรระดับปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในสังกัดวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ประกอบด้วย

1.1 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยเพื่อการอาชีพ(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554)

1.2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554)

1.3 หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560)

1.4 หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560)

1.5 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2555)

1.6 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยศึกษา(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560)

1.7 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตกศึกษา(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560)

2. การศึกษาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ศึกษาเฉพาะผลการเรียนรู้ในกลุ่มวิชาเฉพาะ ประกอบด้วย 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะ

ทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะทางดนตรีหรือด้านทักษะพิสัย และ 7) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้(ถ้ามี)

3.การศึกษาความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสภาวิชาชีพ เป็นกรวิจัยเอกสาร โดยศึกษาความเชื่อมโยงกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ.2558 และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยเพื่อการอาชีพ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยศึกษา และหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตกศึกษา วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 831 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

- 1.ตัวแปรต้น คือ เพศ และชั้นปีปัจจุบัน
- 2.ตัวแปรตาม คือ ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

สมมติฐานในการวิจัย

ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาในแต่ละหลักสูตรมีความแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสภาวิชาชีพ

2. ทราบถึงผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

3. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างผลการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา หมายถึง ผลการเรียนรู้ในกลุ่มวิชาเอก(วิชาเฉพาะ) ที่มุ่งเน้นเนื้อหาทางด้านดนตรีในหลักสูตรระดับปริญญาตรีสังกัดวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คือ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยเพื่อการอาชีพ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยศึกษา และหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตกศึกษา

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552(Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF)

มาตรฐานคุณวุฒิสถาวิชา หมายถึง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ.2558 กรณีกล่าวถึงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต หรือหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต หรือมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์(หลักสูตรห้าปี) กรณีกล่าวถึงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อผลการเรียนรู้ของตนเอง หมายถึง ทศนะของนักศึกษาที่มีต่อผลการเรียนรู้ของตนในด้านต่างๆ ประกอบด้วย 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะพิสัยหรือด้านทักษะทางดนตรี และ 7) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ (ถ้ามี)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชา และศึกษาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีวิธีดำเนินการวิจัยจำแนกออกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยากับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวีชา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกข้อมูลความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยากับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวีชา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาข้อมูลกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ.2558 และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์(หลักสูตรห้าปี)

2. ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยเพื่อการอาชีพ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย ศึกษาและหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตกศึกษา โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยากับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวีชา

3. ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูลความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยากับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวีชาให้มีความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ตอนที่ 2 การศึกษาผลการเรียนรู้อัตโนมัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของ
วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยเพื่อการอาชีพ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยศึกษา และหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตกศึกษา วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 831 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเรื่องผลการเรียนรู้อัตโนมัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทุกคน และได้กำหนดวันในการนำส่งแบบสอบถามในระหว่างวันที่ 20 มีนาคม ถึงวันที่ 10 เมษายน 2562 แล้วจึงนำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบและคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าเฉลี่ย (Means) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยในการศึกษาถึงผลการเรียนรู้อัตโนมัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ
อุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
มีเกณฑ์การแปลความหมาย(บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 103) ดังนี้

การแปลความหมายจากการศึกษาผลการเรียนรู้อัตโนมัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ
อุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึงผลการเรียนรู้อัตโนมัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ

อุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาอยู่

ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ
อุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ
อุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ
อุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ
อุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

นอกจากนี้ ในการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อทราบถึง
การกระจายของข้อมูลนั้น มีการแปลความหมายของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(ชูศรี วงศ์รัตนะ,
2544: 75) ใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00-0.99 หมายถึง มีการกระจายของข้อมูลไม่แตกต่างกันมาก
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.00 ขึ้นไป หมายถึง มีการกระจายของข้อมูลแตกต่างกันมาก

ผลการวิจัย

1. ความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
และมาตรฐานคุณวุฒิสถาวิชา

ความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐาน
คุณวุฒิสถาวิชา สามารถจำแนกความเชื่อมโยงออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 ความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ.2558 ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย เพื่อการอาชีพ(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554) หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) และหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) มีความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ.2558 ครบถ้วนในทุกผลการเรียนรู้ และมีการเพิ่มความเฉพาะทางในศาสตร์ดนตรีระบุให้ชัดเจนในผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย(ทักษะทางดนตรี) ตามที่มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ.2558 กำหนด ซึ่งแสดงถึงความชัดเจนในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติทั้งในหลักสูตรทางด้านดนตรีไทย และดนตรีตะวันตก

1.2 ความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์(หลักสูตรห้าปี) ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555) หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยศึกษา(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) และหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตกศึกษา(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560) มีความเชื่อมโยง ของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์(หลักสูตรห้าปี) ครบถ้วนในทุกผลการเรียนรู้ และมีการเพิ่มผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย(ทักษะทางดนตรี) โดยเชื่อมโยงจากผลการเรียนรู้ด้านความรู้ในเอกสารแนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์(หลักสูตรห้าปี) ทั้งนี้ เพื่อให้มาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรมีความชัดเจนในการผลิตบัณฑิตครูดนตรีให้มีทักษะของนักปฏิบัติทั้งในหลักสูตรทางด้านดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก และสามารถนำไปสู่การถ่ายทอดสู่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสถาวิชาวิชาดังกล่าวสามารถสรุปผลความเชื่อมโยงดังกล่าว ดังภาพ

ภาพที่ 2 ความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสถาวิชา

2. ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาในแต่ละด้านของแต่ละหลักสูตร มีดังนี้

2.1 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยเพื่อการอาชีพ มีระดับความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยเพื่อการอาชีพที่มีต่อผลการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.41) โดยผลการเรียนรู้ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ คือ ด้านทักษะพิสัย ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.44) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.50) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.46) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.51) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.55)

2.2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก มีระดับความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตกที่มีต่อผลการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละด้านโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.47) โดยผลการเรียนรู้ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ คือ ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.54) รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.54) ด้านทักษะพิสัย ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.59) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.64) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.57) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.58)

2.3 หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย มีระดับความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยที่มีต่อผลการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละด้านโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.49) โดยผลการเรียนรู้ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.42) รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.53) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.53) ด้านทักษะทางดนตรี ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.62) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.80) และด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.66)

2.4 หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก มีระดับความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตกที่มีต่อผลการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.45$) โดยผลการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านทักษะทางดนตรี ($\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.58$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.58$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.47, S.D. = 0.67$) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.39, S.D. = 0.57$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.29, S.D. = 0.55$) และด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.57$)

2.5 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา มีระดับความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาที่มีต่อผลการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.53$) โดยผลการเรียนรู้ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.35, S.D. = 0.58$) รองลงมาคือ ด้านทักษะทางดนตรี ($\bar{X} = 4.32, S.D. = 0.62$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.31, S.D. = 0.56$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.56$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.64$) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.22, S.D. = 0.60$) และด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.17, S.D. = 0.63$)

2.6 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยศึกษา มีระดับความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยศึกษาที่มีต่อผลการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละด้านโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21, S.D. = 0.32$) โดยผลการเรียนรู้ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ คือ ด้านทักษะทางดนตรี ($\bar{X} = 4.43, S.D. = 0.58$) รองลงมา คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.44$) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.44$) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.17, S.D. = 0.53$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.15, S.D. = 0.45$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.40$) และด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.44$)

2.7 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตกศึกษา มีระดับความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตกศึกษาที่มีต่อผลการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละด้านโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86, S.D. = 0.47$) โดยผลการเรียนรู้ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ คือ ด้านทักษะทางดนตรี ($\bar{X} = 4.17,$

S.D. = 0.79) รองลงมา คือ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.77) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.62) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.61) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.57) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.61) และด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.63)

สรุปได้ว่า ภาพรวมของผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซึ่งพิจารณาจาก ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อผลการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละด้านของแต่ละหลักสูตร อยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกรายการและทุกด้าน

อภิปรายผล

ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยตามประเด็น ดังนี้

1. ความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชา

จากการศึกษาความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชา ทั้งในส่วนของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ.2558 และในส่วนของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์(หลักสูตรห้าปี) พบว่า ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยามีความเชื่อมโยงของผลการเรียนรู้ที่กำหนดในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชาในทุกด้านและทุกผลการเรียนรู้ นอกจากนี้ ในหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต ได้มีการเพิ่มผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย(ทักษะทางดนตรี) โดยเชื่อมโยงจากผลการเรียนรู้ด้านความรู้ในเอกสารแนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์(หลักสูตรห้าปี) ซึ่งความเชื่อมโยงดังกล่าว เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) ที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ว่า กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเป็นการกำหนดเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตให้ชัดเจนโดยกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่คาดหวังในแต่ละคุณวุฒิ/ปริญญาของสาขา/สาขาวิชาต่างๆ และเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในสาขา/สาขาวิชาได้ใช้เป็นหลัก

และเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการจัดการศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตร การปรับเปลี่ยนกลวิธีการสอน วิธีการเรียนรู้ ตลอดจนกระบวนการวัด และการประเมินผลนิสิตนักศึกษา

2. ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาในแต่ละด้านของแต่ละหลักสูตรอยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกรายการและทุกด้าน ซึ่งผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาในแต่ละหลักสูตรส่วนใหญ่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านทักษะพิสัยหรือด้านทักษะทางดนตรี ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของศาสตร์ที่มุ่งเน้นทักษะทางด้าน การปฏิบัติดนตรี เพื่อนำไปสู่การประกอบวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม หลักสูตรที่มีได้มีผลการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านดังกล่าวก็ยังคง ความสอดคล้องกับคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้นๆ เช่น หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะพิเศษของ นักศึกษาที่กำหนดไว้คือ มีความสามารถในการทำงานร่วมกัน หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะ พิเศษของนักศึกษาที่กำหนดไว้ คือ ประพฤติตนเหมาะสม สอดคล้องกับหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ นอกจากนี้ ผลการศึกษาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ เจ้าพระยาดังกล่าว มีความสอดคล้องกับ ทัศนคติ แก้วรักษา (2558) ที่ได้ดำเนินการวิจัย เรื่องความคาดหวังผลการเรียนรู้และสภาพผลการเรียนรู้จริงของนักศึกษาหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการโรงแรม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ โดยผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีระดับความคาดหวังผลการเรียนรู้และสภาพระดับ ผลการเรียนรู้จริงทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ก่อนนำผลการวิจัยไปต้องมีการศึกษาถึงรายละเอียดของผลการเรียนรู้ในแต่ละ ด้านของแต่ละหลักสูตร รวมทั้งศึกษากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนรู้นั้นๆ เพื่อให้การนำผลการวิจัย

ไปให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. การศึกษาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อผลการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละด้านของหลักสูตรที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ หากต้องการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้หรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผลการเรียนรู้ในรายการใด ผู้นำไปใช้จำเป็นต้องศึกษาถึงผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน และการประเมินผลการเรียนรู้นั้นๆ ประกอบด้วย เพื่อให้สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดผลการเรียนรู้นั้นๆ ได้อย่างตรงจุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาจากการประเมินในมิติต่างๆ อาทิ การประเมินโดยผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างรอบด้าน

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้หรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผลการเรียนรู้นั้นๆ ในแต่ละด้าน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

กัญญาณัส แก้วรักษา. (2558). ความคาดหวังผลการเรียนรู้และสภาพผลการเรียนรู้จริงของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการโรงแรม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “สร้างสรรค์และพัฒนา เพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน” ครั้งที่ 2. หน้า 353 – 361. นครราชสีมา : วิทยาลัยนครราชสีมา.

คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews3/News328072552.pdf> [สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2561]

_____. (2554). ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554. [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews3/News309112554.pdf> [สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2561]

- _____. (2558). ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558. [ออนไลน์]. ได้จาก: http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/research/3_2558.PDF [สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2561]
- จินตนา กนกปราน. (2560). ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของผู้เรียนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น. **จามจุรีวิชาการ** 60. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544). เทคนิคการใช้สถิติในการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บงกช ประทีปช่วง. (2547). ทศนะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชา **ดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏ** ในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต(การอุดมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์(หลักสูตรห้าปี)**. (2554). [ออนไลน์]. ได้จาก: http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews6/education5year_m1.pdf [สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2561]
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2558**. (2558). [ออนไลน์]. ได้จาก: http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/data6/Bachelor%20of%20Fine%20and%20Applied%20Arts_m1.pdf [สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2561]
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542”. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ 116. ตอนที่ 74ก. หน้า3. 19 สิงหาคม 2542.
- “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552”. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 126. ตอนพิเศษ 125ง หน้า 17. 31 สิงหาคม 2552.
- “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์(หลักสูตรห้าปี)”. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 128 ตอนพิเศษ 62ง หน้า 12. 3 มิถุนายน 2554.
- “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ.2558” **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 133 ตอนพิเศษ 26ง หน้า 7. 29 มกราคม 2559.
- ศูนย์ประชาสัมพันธ์ สำนักงานสถาบันราชภัฏ**. (2545). กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.

สาขาวิชาดนตรีตะวันตก. (2554). **มคอ. 2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554)**. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

_____. (2560). **มคอ. 2 หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560)**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

สาขาวิชาดนตรีตะวันตกศึกษา. (2560). **มคอ. 2 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตกศึกษา(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560)**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

สาขาวิชาดนตรีไทย. (2560). **มคอ. 2 หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560)**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

สาขาวิชาดนตรีไทยเพื่อการอาชีพ. (2554). **มคอ. 2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยเพื่อการอาชีพ(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554)**. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

สาขาวิชาดนตรีไทยศึกษา. (2560). **มคอ. 2 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยศึกษา(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560)**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

สาขาวิชาดนตรีศึกษา. (2555). **มคอ. 2 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555)**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ และโอภาส สุขหวาน. (2558). การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสำหรับนิสิตครูตามแนวทฤษฎีสรวงคณิยม. **วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา(สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)**. 7(13), 165 – 186.

สุพัตรา วิไลลักษณ์ และวิโพภรณ์ วัฒนานันิมิตกุล. (2559). การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. **ครุศาสตร์สาร**, 10(1), 27 – 38.

อุทัย หิรัญโต. (2529). **สังคมวิทยาประยุกต์**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.